

Hurdal kommune

Plan og utvikling

Østfold fylkeskommune
Vannregionmyndigheten for Glomma
Postboks 220
1702 SARPSBORG

Vår ref	Deres ref:	Saksbehandler	Dato
2012/999-2 K54		Odd Sverre Buraas	07.12.2012

Vannregion Glomma - uttalelse fra Hurdal kommune til høringsdokument "Vesentlige vannforvaltningsspørsmål"

Hurdal kommunestyre har behandlet høringsdokument "Vesentlige vannforvaltningsspørsmål" for vannregion Glomma i sitt møte 31.10.12 og har fattet følgende vedtak:

«Vannregionmyndigheten for Glomma har sendt på høring dokumentet «Vesentlige vannforvaltningsspørsmål» for Vannregion Glomma. Kommunen har følgende innspill til saken:

- 1. Hurdal kommune tar dokumentene «Vesentlige vannforvaltningsspørsmål» for Vannregion Glomma til etterretning, og stiller seg bak de uavklarte problemstillinger (kapittel 8) som Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma peker på i sine innspill.*
- 2. Hurdal kommune vil særlig fremheve viktigheten av at implementeringen av et så omfattende direktiv ledsages av økte økonomiske ressurser, slik at prosessen får god kvalitet og målene som forventes satt i forvaltningsplanen blir oppnåelige. Videre at det er behov for en tydeligere og mer tilgjengelig veiledning og tilstrekkelig med tid mellom alle faser i gjennomføringen.»*

Utskrift av saken følger vedlagt.

Med hilsen
For Hurdal kommune

Odd Sverre Buraas
Sektorleder plan og utvikling

Postadresse
Minneåsvegen 3
2090 Hurdal
E-post: postmottak@hurdal.kommune.no

Besøksadresse
Rådhuset
2090 Hurdal

Telefon
66 10 66 10
Telefaks
66 10 66 40

Bank
7874 05 61323
Org.nr
939 780 777

Arkivref: 2012/999-1
K54

Saksbehandler:
Odd Sverre Buraas

Saksnr	Utvalg	Møtedato
12/34	Plan- og næringsutvalget	23.10.2012
12/98	Kommunestyre	31.10.2012

Vannregion Glomma - høring av dokumentet "Vesentlige vannforvaltningsspørsmål"

Dokumenter i saken

1. Høringsbrev av 01.07.12 fra Østfold fylkeskommune.
2. Del 1 - Vesentlige vannforvaltningsspørsmål Vannregion Glomma.
3. Kapittel 12.9.1. Grunnvann Gardermoen Hurdal/Vorma Leira-Nitelva
4. Kapittel 12.10. Vannområde Hurdalsvassdraget Vorma

Dokumentene 1 – 4 følger som bilag.

Andre dokumenter som ikke er bilag:

- Hele høringsdokumentet kan leses på: www.vannportalen.no/glomma under Plandokumenter, 2. planperiode.
- Fullversjonen av «Vesentlige Vannforvaltningsspørsmål for Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma, datert 13.3.2012. Finnes på: <http://www.huvo.no/rapporter/vare-rapporter.html>
- Utfyllende informasjon – «Hvordan du kan delta i arbeidet med å prioritere vesentlige vannforvaltningsspørsmål i ditt vannområde». Folder fra Vannregionmyndigheten.
- Utfyllende informasjon– «Kommunene og vannforskriften». Folder fra Norsk Vann. Finnes også på: <http://www.vannportalen.no/hoved.aspx?m=70403>
- Utfyllende informasjon – «Med godt vannmiljø som felles mål». Folder fra Direktoratgruppen for gjennomføring av vanddirektivet i Norge». Finnes også på: <http://www.vannportalen.no/hoved.aspx?m=70403>
- Høringsuttalelsen til planprogrammet avgitt av Styringsgruppen i Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma (26.04.2011). <http://www.huvo.no/horinger.html>
- Høringsuttalelse fra Øvre Romerike Utvikling til «Forslag til planprogram for forvaltningsplan for Vannregion Glomma 2016 – 2021». <http://www.oru.no>

Saksutredning

Tidligere vedtak i saken:

Kommunens vassdragsforvaltning har flere ganger vært oppe til politisk behandling. Relevante saker som har vært behandlet politisk de siste to årene har vært:

- Kommunestyret, referatsak 12/5. Årsmelding 2011 fra Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma.
- Kommunestyret, sak 11/47. Høring planprogram for forvaltningsplan for Vannregion Glomma 2016-2021.
- Kommunestyret, sak 10/88: ” Vannområde Hurdalsvassdraget/Vorma. Forslag til organisering av arbeidet knyttet til Vannforvaltningsforskriften”.

Høringsdokumentene til «Vesentlige vannforvaltningsspørsmål» ble diskutert på styringsgruppemøtet 4. september i Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma med vedtak (sak 22/12) om at: «Styringsgruppa for Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma anbefaler eierkommunene å behandle notatet «Vesentlige vannforvaltningsspørsmål» for Vannregion Glomma politisk». Det har forøvrig ingen hensikt at styringsgruppa skal uttale seg om innholdet i høringen, all den tid vannområdet selv har gitt innspillet som danner grunnlag for høringen (kapittel 12.10) i høringsdokumentene.

Bakgrunn

EUs Vanddirektivet er et av de viktigste miljødirektiver, og banebrytende for norsk vannforvaltning. Hovedmålet er å sikre beskyttelse og bærekraftig bruk av vannmiljøet, både vassdrag, grunnvann og kystvann inngår. Forvaltningen av vannet skal være helhetlig fra fjord til fjell, samordnet på tvers av sektorer, systematisk og kunnskapsbasert. Direktivet ble innlemmet i norsk rett gjennom Vannforskriften (vedtatt 15.12.06).

Implementeringen av vanddirektivet er gjennomført i Norge (gjennom EØS-avtalen) ved at et utvalg vassdrag (deriblant Leira og Hunnselva) ble plassert i en *første planperiode*, med samme tidsprogresjon som EU-landene, mens resten av landets vassdrag skulle igangsettes i andre planperiode. For første planperiode ble forvaltningsplanen og tiltaksprogrammet for Glomma for 2010 – 2015 vedtatt som regional plan av de respektive fylkesting og ved kongelig resolusjon i 2010. Vassdrag i første planperiode er nå i en tiltaksfase.

Oppstarten av *andre planperiode* ble satt i gang i 2010, i første rekke med å bygge opp en organisering og utarbeide et planprogram. Norge er delt inn vassdragsvis i 16 vannregioner (11 med avrenning til norsk kyst og 5 med avrenning til Sverige/Finland). Hver vannregion er delt inn videre i vannområder. Det er totalt over 100 vannområder i Norge, hvorav 14 (inkl. ett planområde) i Vannregion Glomma. Hurdal kommune har vassdrag i Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma - i Vannregion Glomma, der Vannregionmyndigheten (VRM) er lagt til Østfold fylkeskommune.

Arbeidet med Vannforskriften er bygd opp gjennom at det skal utarbeides sektorovergripende forvaltningsplaner som skal vise hvordan miljømålene kan nås innen vannforskriftens frister (vannforskriften § 26). Forvaltningsplanen er den formelle planen etter forskriften som behandles og vedtas av fylkesting og godkjennes i Regjeringen. Forvaltningsplanen utarbeides av VRM, og vedtas som fylkesdelplan etter plan- og bygningsloven. Godkjent plan skal legges til grunn for fylkeskommunal virksomhet og være retningsgivende for kommunal og statlig planlegging og virksomhet i vannregionen. Forvaltningsplanene skal deretter revurderes og om nødvendig oppdateres hvert sjette år (vannforskriften § 29). Som grunnlag for regional forvaltningsplan, inngår lokalt utarbeidede tiltaksanalyser. Disse vil bli utarbeidet for hvert enkelt vannområde.

Det er tre store milepæler i dette arbeidet, som det skal høres på. Første milepæl var høringen til planprogrammet. Høringsuttalelse til dette ble avgitt fra styringsgruppa i Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma (sak 7/11). Høringen til planprogrammet ble også behandlet av Øvre Romerike Utvikling. ØRU-styret (sak 42, 2011) sluttet seg til høringsuttalelsen som styringsgruppa for Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma vedtok den 31.03.11.

Videre ble det behandlet politisk av Hurdal kommune i kommunestyret sak 11/47, der vedtaket var:

«Kommunestyrets vedtak 15.06.2011

Hurdal kommunestyre har behandlet planprogram for forvaltningsplan for vannregion Glomma 2016-2021. Planprogrammet gir i all hovedsak en god orientering om bakgrunn, forestående oppgaver og hvordan arbeidet med forvaltningsplanen skal gjennomføres. Hurdal kommunestyre vil likevel fremheve følgende forhold i planprogrammet:

1. *Forsknings- og utviklingsarbeidet bør forseres. Det er viktig at manglende avklaringer i forhold til metoder og veiledningsmateriell fra sentralt hold ferdigstilles raskt. I særlig grad gjelder det å fullføre klassifiseringssystemet, beregningsgrunnlaget for nytte-kostnadsvurderinger, kostnadseffektivitet og klargjøring i forhold til KU-forskriften.*
2. *Det fremgår av forslaget til planprogram at gjennomføringen av vannforskriften skal skje innenfor det eksisterende økonomiske og juridiske handlingsrommet. Videre at det er uavklart hvilke ressurser Staten vil stille til disposisjon. I det endelige planprogrammet bør det tydeligere fremgå hvem som har ansvaret for kostnadsdekking innenfor temaer som; problemkartlegging, diffuse utslipp, behovet for lokale utredninger, økt kunnskapsinnhenting lokalt, utarbeidelse av tiltaksanalysen og overvåking av utslipp fra landbruk. Videre vil det understrekes viktigheten av at statlige sektormyndigheter stiller tilstrekkelige ressurser til rådighet i gjennomføringsfasen.*
3. *Det bør i større grad tydeliggjøres i planprogrammet hvilke roller kommunene og de enkelte vannområdene har, med tilhørende tidsfrister.*
4. *Kommunene bidrar i vesentlig grad i vannområdene, i første rekke gjennom en betydelig arbeidsinnsats. Det fremgår at vannregionmyndigheten og fylkeskommunene får tilført for lite økonomiske ressurser til å løse oppgavene. Det bør påpekes at dette også gjelder kommunene. Det kan fremheves særskilt at kostnadene øker betraktelig ved omlegging til økt biologisk tiltaksovervåking og behovet for lokale problemkartlegginger/utredninger, i tillegg til økte arbeidskostnader.*
5. *Tidsfristen for å utarbeide forslag til overvåkingsprogram er i forslaget til planprogram satt til 01.07.11. En forutsetning for et godt overvåkingsprogram er at både typifiseringen, karakteriseringen og klassifiseringen langt på vei er gjennomført. Det er et meget omfattende arbeid. Iht. Vannforskriftens § 18 skal det innen utgangen av 2012 foreligge tilstrekkelige regionale programmer som gir en helhetlig overvåking av tilstanden i vannforekomstene. På den bakgrunn bør tidsfristen for vannområdene ikke settes før tidligst 31.12.2011, fortrinnsvis 01.07.12.»*

Neste milepæl i planprosessen er «Vesentlige vannforvaltningsspørsmål», som nå er på høring. Den siste høringen, som vil være den viktigste, er høringen på selve forvaltningsplanen, der lokale tiltaksanalyser for vannområdene inngår. Forvaltningsplanen skal omfatte miljømålene,

tiltakene og hvem som er ansvarlige myndigheter for de aktuelle tiltakene. Den skal på høring innen 1. juli 2014.

Vurderinger

Med denne høringen ønsker VRM å få innspill på følgende:

- Er de vesentligste utfordringene og påvirkningene i vannregionen og vannområdene tydelig beskrevet?
- Er det utfordringer eller forhold som er utelatt, eller som er feil beskrevet?
- Finnes det data, kunnskap eller observasjoner som kan supplere eller styrke kunnskapsgrunnlaget som dokumentet bygger på?
- Er det tydelig hvordan dokumentet Vesentlige vannforvaltningsspørsmål kan brukes?
- Er alle målkonflikter godt nok beskrevet i dokumentet?

I høringsdokumentet har VRM valgt å la innspillene fra de enkelte vannområdene inngå som separate kapitler, i tillegg til VRM sitt hovedkapittel.

Hovedintensjonen med denne høringen er to-delt. Den ene å gi berørte sektormyndigheter og andre en orientering om status for arbeidet så langt. I høringsdokumentene framgår hva som ansees for å være de viktigste utfordringene for forvaltningen av vannressursene i vannregionen og vannområdene, en oppsummering av dagens miljøtilstand, de viktigste påvirkningsfaktorene samt brukerinteressene. På bakgrunn av dette, er det gjennomført en risikovurdering for alle vassdragene, med sikte på å skille ut hvilke det må jobbes videre med. I Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma, som omfatter ca. 230 innsjøer og tjern samt en rekke bekker og elver, viser kartleggingen at kun ca. 40 prosent av vannforekomstene antas å tilfredsstillende miljømålene i år 2021 hvis det ikke gjøres en innsats. Videre oppfølging vil bestå av både nærmere problemkartlegging og tiltaksbehov. Dette er temaer som det jobbes videre med fram mot forslaget til lokal tiltaksanalyse og regional forvaltningsplan. Det kan trekkes fram at hovedutfordringene for vassdrag i Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma ligger i kompleksiteten ved at det er svært mange ulike typer påvirkninger. Men de utfordringene som antas å være mest vesentlige er; Opprydding i spredt avløp/private kloakkutslipp, kommunaltekniske tiltak innenfor avløp, diffus avrenning fra landbruket, langtransportert forurensing (sur nedbør), miljøgifter/forurenset grunn og vannkraftreguleringer/forbygninger/dammer. Kommunen er en vesentlig sektormyndighet innenfor disse områdene, og bør være forbedret på at arbeidet vil kreve betydelige ressurser i tiden fremover.

Som grunnlag for dokumentet «Vesentlige vannforvaltningsspørsmål» i Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma, ligger en grundig prosess. De faglige vurderingene ble først gjort i de administrative faggruppene (prosjektgruppa, økologigruppa, landbruksgruppa og kommunalteknikkgruppa). Deretter ble dokumentet behandlet av referansegruppa, som består av 31 representanter for diverse brukergrupper, jord- og skogbruksorganisasjoner, næringsliv og andre interesserte/involverte (se evt. <http://www.huvo.no/referansegruppa.html>). Deretter ble det behandlet og godkjent av styringsgruppa som grunnlag for innspillet. I denne prosessen ble det lagt vekt på bred involvering. I tillegg var det på dette tidspunktet uavklart hvilken form innspillene fra vannområdene skulle gis på, inn til vannregionmyndigheten. Produktet er et notat på 22 sider; «Vesentlige vannforvaltningsspørsmål i Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma», datert 13.03.2012. Etter at det var ferdig behandlet som grunnlag for innspill til VRM, kom malen fra VRM på hvordan innspillet skulle gis. Deriblant var det et maksimalt sideantall. Notatet for vannområdet som det nå høres på (kapittel 10.12) er derfor et ekstrakt av hovedelementene fra det opprinnelige notatet (fullversjonen datert 13.03.12).

Det er også viktig å påpeke at vannområdene spilte inn statusorienteringene til Vannregionmyndigheten i mars 2012. Det vil si at den informasjonen som ligger i høringsdokumentene angir tilstanden på det tidspunktet. Det har vært jobbet mye det siste halvåret, slik at kunnskapsgrunnlaget nå er betydelig styrket. Det endret kun på detaljer i høringsdokumentet, og de viktigste trekkene som framgår i dokumentet er fortsatt gyldige. Det er viktig at høringsinnspill gis på hovedtrekk i kommende arbeid og at det ikke fokuseres på den detaljinformasjonen som per mars 2012 var en del av grunnlaget for dokumentene.

Den andre hovedintensjonen med denne «midtveis-høringen», er at berørte sektormyndigheter tidlig skal varsles om de utfordringer som det forventes at de skal ta del i gjennom tiltaksanalysen/forvaltningsplanen. Det innebærer også et annet viktig poeng, at utfordringer og uavklarte problemstillinger nå skal «spilles oppover» i forvaltningssystemet i en tidlig fase.

Det kan også gjøres oppmerksom på at dokumentet «Vesentlige vannforvaltningsspørsmål» for Gardermoen grunnvannsreservoar, som omfatter både Vannområdet Leira-Nitelva og Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma, er skrevet av Fylkesmannen i Oslo og Akershus direkte. Problemstillinger knyttet til grunnvann håndteres i det vesentligste av statlige myndigheter direkte, dvs. fylkesmenn, NGU og NVE.

For øvrig vises det til høringsdokumentene når det gjelder sakens innhold. Høringssvar skal rettes til Vannregionmyndigheten, men kan i innhold omfatte alle dokumenter og nivåer som inngår i høringen. Dokumentet «Vesentlige vannforvaltningsspørsmål» skal ikke vedtas etter høringsperioden. I etterkant av høringen vil vannregionmyndigheten utarbeide et høringsdokument som oppsummerer de innkomne høringsuttalelsene og legger disse ut på vannportalen.

Økonomiske konsekvenser

Dette er kun en underveishøring og medfører ingen økonomiske forpliktelser for sektormyndighetene. Økonomiske vurderinger vil bli belyst i den lokale tiltaksanalysen og forvaltningsplanen, og senere følge av de respektive tiltakene for hver av de berørte sektormyndighetene etter hvert som de vedtas og settes i gang. Det er intensjonen i vannforskriftsarbeidet at «forurenser» skal betale, og at det skal være et «spleiselag» for å oppnå et godt vannmiljø. Men det kan være behov for å synliggjøre gjennom denne høringen behovet for økte økonomiske rammer fra Staten.

Konklusjon

Arbeidet med implementeringen av vannforskriftens andre planperiode er kommet godt i gang. Gjennom høringsdokumentene framkommer hva som så langt ser ut til å være de vesentligste utfordringene i områdene for å sikre en bærekraftig vannforvaltning, og at miljømålene skal kunne nås i år 2021, slik vannforskriften forutsetter.

Det er viktig å understreke at det vil være innbyggere lokalt som vil høste fordelene av at vassdragene forvaltes slik at de er innbydende, rene og har velfungerende økosystemer. Og at de dermed kan brukes til blant annet fiske, naturopplevelser, jordvanning og bading. Men for å oppnå de lokale godene, er det en forutsetning at alle berørte kommuner, fylkeskommune, fylkesmenn og nasjonale sektormyndigheter samarbeider om felles mål. Dette er kanskje den viktigste «bærebjelken» i den «nye» vannforvaltningen gjennom Vannforskriften, i tillegg til at det er biologien som nå i hovedsak skal angi måloppnåelsen og at alle belastningene skal sees på samlet. Vannforskriften er en forskrift som retter seg mot sektormyndighetene, og som gir et godt grunnlag for nettopp en helhetlig vannforvaltning, slik at god vannkvalitet kan oppnås uansett

hvem som er ansvarlig sektormyndighet. Arbeidet så langt viser at det vil bli krevende oppgaver, og at de viktigste forutsetningene for å lykkes er knyttet til økonomiske ressurser, tydeligere og mer tilgjengelig veiledning og tilstrekkelig med tid mellom alle faser i gjennomføringen.

Rådmannens innstilling:

Vannregionmyndigheten for Glomma har sendt på høring dokumentet «Vesentlige vannforvaltningsspørsmål» for Vannregion Glomma. Kommunen har følgende innspill til saken:

1. Hurdal kommune tar dokumentene «Vesentlige vannforvaltningsspørsmål» for Vannregion Glomma til etterretning, og stiller seg bak de uavklarte problemstillinger (kapittel 8) som Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma peker på i sine innspill.
2. Hurdal kommune vil særlig fremheve viktigheten av at implementeringen av et så omfattende direktiv ledsages av økte økonomiske ressurser, slik at prosessen får god kvalitet og målene som forventes satt i forvaltningsplanen blir oppnåelige. Videre at det er behov for en tydeligere og mer tilgjengelig veiledning og tilstrekkelig med tid mellom alle faser i gjennomføringen.

Saksprotokoll i Kommunestyre - 31.10.2012

Plan- og næringsutvalgets behandling 23.10.2012

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt.

Plan- og næringsutvalgets innstilling 23.10.2012

Vannregionmyndigheten for Glomma har sendt på høring dokumentet «Vesentlige vannforvaltningsspørsmål» for Vannregion Glomma. Kommunen har følgende innspill til saken:

1. Hurdal kommune tar dokumentene «Vesentlige vannforvaltningsspørsmål» for Vannregion Glomma til etterretning, og stiller seg bak de uavklarte problemstillinger (kapittel 8) som Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma peker på i sine innspill.
2. Hurdal kommune vil særlig fremheve viktigheten av at implementeringen av et så omfattende direktiv ledsages av økte økonomiske ressurser, slik at prosessen får god kvalitet og målene som forventes satt i forvaltningsplanen blir oppnåelige. Videre at det er behov for en tydeligere og mer tilgjengelig veiledning og tilstrekkelig med tid mellom alle faser i gjennomføringen.

Kommunestyrets behandling 31.10.2012

Enstemmig som plan- og næringsutvalgets innstilling.

Kommunestyrets vedtak 31.10.2012

Vannregionmyndigheten for Glomma har sendt på høring dokumentet «Vesentlige vannforvaltningsspørsmål» for Vannregion Glomma. Kommunen har følgende innspill til saken:

3. Hurdal kommune tar dokumentene «Vesentlige vannforvaltningsspørsmål» for Vannregion Glomma til etterretning, og stiller seg bak de uavklarte problemstillinger (kapittel 8) som Vannområdet Hurdalsvassdraget/Vorma peker på i sine innspill.
4. Hurdal kommune vil særlig fremheve viktigheten av at implementeringen av et så omfattende direktiv ledsages av økte økonomiske ressurser, slik at prosessen får god kvalitet og målene som forventes satt i forvaltningsplanen blir oppnåelige. Videre at det er behov for en tydeligere og mer tilgjengelig veiledning og tilstrekkelig med tid mellom alle faser i gjennomføringen.